

A madár

Aleksandar Obrenović

HANGJÁTÉK

Személyek:

ÖREGEMBER (70 éves)

ÖREGASSZONY (kissé fiatalabb)

SZOMSZÉD (55 éves)

Elbeszélő: Április van. Derús, kéklő április, telve örömteljes sejtelmekkel és virágbaborult mezőkkel. S ott, messze, a régi limlomokkal és ócskavassal teli külvárosban egy idős emberpár lesben áll és türelmesen várakozik. Élére állítottak egy teknőt, s madárcsapdát csináltak belőle. A madzag egyik végét az öregember tartja, a másik a teknőt alátámasztó cövekre van kötve. Számításuk az, hogy a madár odaröpül és a teknő alatt szemezgetni kezd az eleséget. Ekkor majd az öregember megrántja a madzagot, s a teknő leborítja a madarat. Az öregasszony már fogja a kalitka nyitott ajtaját.

Előradó zene

Öregasszony: Nem fogod meg.

Öregember: De megfogom.

Öregasszony: Lehet, hogy nem is jön.

Öregember: Dehogynem. Most meg kell fognom. Most vagy soha!

Öregasszony: Hajnalodott, amikor fölállítottuk a csapdát. Nemsokára alkonyodik.

Öregember: Elkészítettem én ezt a csapdát már rég. Nagyon rég. Még gyerekkoromban.

Öregasszony: Az ma reggel volt. A szomszéd meg is kérdezte: „Hová ilyen korán, szomszédok?”

Öregember (*haragosan*): Az mindig illetlen kérdéseket tesz. Bár jó ember. Céltalanul ódöngtem az erdőn keresztül, a napsugarak csóvái közt... Minden harmatsöpp egy-egy fénylő nap volt.

Öregasszony: Még sohsem volt szerencsém, hogy annyi napot lássak.

Öregember: Mert sohsem is jártál ilyen erdőben.

Öregasszony: Valami szép erdő?

Öregember: Volt abban szeder is, meg galagonya, páfrány, sok-sok fa, őz, nyúl, virág, rengeteg levél. Minden.

Öregasszony: S aztán?

- Öregember: Egyszer csak... Egyszer csak aztán magasan, egy nyárfa legtejeében fölhangzott az éneke. Mindjárt tudtam, hogy ő az.
- Öregasszony: Miről ismerted meg?
- Öregember: Nem tudom. De mindjárt éreztem, hogy ő az.
- Öregasszony: Aztán később látad-e valamikor?
- Öregember: Egyszer sem. Mindig eltakarta előlem valami. Az énekét is ritkán hallottam, de még akkor, az erdőben elhatároztam, hogy egyszer megfogom.
- Öregasszony: Elhatározta. Jó neked. Nekem ez egyszer sem sikerült.
- Öregember: Reggel óta éreztem, hogy itt van valahol fölöttünk, egészen közel, aztán meghallottam a hangját. Sohasem énekelt még ilyen szépen.
- Öregasszony: S ha most nem kérdezlek, te magad sosem meséltél volna róla?
- Öregember: Egyszer már úgy tűnt, hogy elértem.
- Öregasszony: Úgy tűnt? Talán elszökött?
- Öregember: Nem. Azaz, igen is, nem is. Mert ez te voltál.
- Öregasszony: En? Azt mondod, én? Hisz én nem is tudok énekelni. Hallottál engem akár egyszer is?
- Öregember: Csak úgy tűnt, mondtam már.
- Öregasszony: Nincs énekem ennyi hallásom sem: lá, lá...
- Öregember: Erre későn ébredtem rá.
- Öregasszony: De azért megvoltunk szépen.
- Öregember: Néha... Psszt! Ott van! Anyó, ott a madár! Ó az, Anyó! Ó az!
- Öregasszony: Hol?
- Öregember: Csendesebben! Ott van! Ott a!... Kereng... egyre kereng.
- A zene lassan elhal*
- Öregasszony: Nem látom. El kellett volna hoznom a szemüvegemet. Bújjunk el, hogy észre ne vegyen.
- Öregember: Mítsem sejt. Megérttem hát, hogy végre látom!
- Öregasszony: Már ki is nyitottam a kalitka ajtaját.
- Öregember: Okosan tetted. Ott kereng... Most már alacsonyabban...
- Öregasszony: Mondd, milyen?
- Öregember: Szébb, mintsem képzeltem. A feje egészen fehér.
- Öregasszony: Hát a szárnya? Az a legfontosabb, a szárnya. Milyen színű?
- Öregember: Arany.
- Öregasszony: Arany. Az szép szín!
- Öregember: Nem! Kék a szárnya. Kék, mint a tenger.
- Öregasszony: Aranyszín vagy kék?
- Öregember: No és, ha piros?
- Öregasszony: Hazudsz. De miért?
- Öregember: Megint fölcsap a magasba.
- Öregasszony: Ne engedd, hogy elmenjen. Kérlek, ne engedd!
- Öregember: A madár az enyém! Ezt ne felejtsetd!
- Öregasszony: Akkor nem tartom nyitva az ajtót. Engedd, hogy az enyém is legyen. A te madarad az én madaram is.
- Öregember: Nem! Ez a madár az *enyém!*
- Öregasszony: Én nem tudom megtalálni az enyémet. Nem vagyok erre képes.
- Öregember: Tehetek én róla?
- Öregasszony: Jusson csak eszedbe... azon a nyáron. Amikor jöttünk hazafelé a városba, azt mondtam neked...
- Öregember: Azt ki kell verned a fejedből. Felejtsetd el! Mindig ezt juttatod az eszembe...
- Öregasszony: Már el is felejtettem. Hát hiába éltünk együtt annyi sok esztendeig? Nem érdemlem meg azt, hogy a te madarad az enyém is legyen?
- Öregember: Jó, jó, jó... Majd megpróbáljuk. A miénk lesz.
- Öregasszony: Köszönöm. Szívemből köszönöm. Nézd, már ki is nyitottam megint a kalitkát.
- Öregember: De én találtam rá.
- Öregasszony: Igen, te találtál rá. És most a miénk.
- Öregember: Még mindig fönt röpdös. Most olyan, akár a lepke. Anyó, milyen kék máma az ég!
- Öregasszony: Óh, hogy szeretem én ezt! Az ég kék, s a felhők lassan, egészen lassan, fehéren úsznak, csak úsznak... Hová is úszhatnak?
- Öregember: Arra, a folyó irányába.
- Öregasszony: Másként nem is lehet.
- Öregember: Psszt!
- Öregasszony: Psszt!
- Öregember: Észrevette a csalétket. Ereszkedik... Látod-e?
- Öregasszony: Ahá, ahá! Gyönyörű! Még most sem tudom kivenni a színét.

Öregember: Ereszkedik! Ereszkedik, ereszkedik!...

Öregasszony: Psszt! Feküdj le! Takarózz be ezzel az újságpapírral, mint én.

Öregember: Nem.

Öregasszony: Takarózz be!

Öregember: Jól van.

Öregasszony: Mért nem mondod meg, milyen színű a szárnya? Vagy ez tán titok?

Öregember: Majd meglátod, ha megfogjuk.

Öregasszony: De ha akkor színét változtatja?

Öregember: Micsoda kérdés! Már hogy változtatná színét? Ilyen volt ő kezdettől fogva.

Öregasszony: Azt szeretném látni, milyen most a színe.

Öregember: Én nem segíthetek neked. Ezt mindenki maga kell, hogy lássa.

Öregasszony: Hahá, te sem tudod kivenni a színeket a félhomályban! Te sem tudod kivenni!

Öregember: Hallgass! Most a csaléteknek vette az irányt.

Öregasszony: Nem merem nézni! Félek! Szólj, ha megfogtad.

Öregember: Hallgass most! Ahá, ahá!

Öregasszony (*alig hallható suttogással*): Mit csinálsz most?

Öregember: Óh, milyen szép! Leszáll a kerítésre. Szökdecssel rajta. Zöld farktolla van.

Öregasszony (*suttogón, iszonyú szorongással*): Hát a szárnya? Milyen a szárnya?

Öregember (*felkiált*): Vércse!

Öregasszony (*gyorsan kidugja fejét az újság alól*): Vércse?

Öregember: Vércse támadt rá!

Öregasszony: Rettenetes! Dobáld meg követ! Kiabálj! (*Kiabál.*) Hess! Hess!

Öregember (*kiabál*): Hess! Hess! Hess! Hess, átkozott, ronda madara!

Öregasszony: Mentsd meg a zöldtollú madarat!

Öregember: Add azt a követ!

Öregasszony: Eltaláltad?

Öregember: Fúrge egy madár! Úgyesen menekül. Most fölé került a vércsének. Az egyre közelebb jut hozzá. Beéri!

Öregasszony: Mentsd meg!

Öregember: Hol vannak most? Nem látom őket. Hol vannak most?

Öregasszony: Nincsenek?

Öregember: Eltűntek a felhők közt. Alkonyodik.

Öregasszony: Óh, mi lesz a madarunkkal?

Öregember: Az enyémmel! Jól van... a miénkel. Nyisd ki a szemed. Jól figyelj.

Hosszabb szünet

Öregasszony: Látsz valamit?

Öregember: Csak az eget, meg a felhőket.

Öregasszony: Hát a szárnya?... Milyen színű?

Öregember: Szóval, akkor volt az, amikor mentünk hazafelé a városba?...

Öregasszony: Elfelejtettem.

Öregember: Akkor mondtad azt.

Öregasszony: Semmire se emlékszem.

Öregember: Mondd, megütöttek én azután?

Öregasszony: Semmire se emlékszem.

Öregember: Nagyon fájdalmadra esett?

Öregasszony: Nem emlékszem semmire...

Öregember: Meddig nem beszéltünk azután? Két esztendeig.

Öregasszony: Semmire se emlékszem.

Öregember: Mége volt igazad akkor. Tévedtünk, amikor elmentünk a városból. Ha ezt nem tesszük, nincs az, sem a pofon, sem a kétesztendei hallgatás... de mégsem volt igazad. No és, ha igazad is volt? Hát aztán! Nem vagyok én tévedhetetlen.

Öregasszony: Elfelejtettem. Nem tudom, miről beszélsz. Mindent elfelejtettem. Nem tudok többé visszaemlékezni.

Öregember: Meg tudsz-e nekem bocsátani? Legalább most. Ideje már, hogy ezt megtedd, eleget kínoztál... Harmincöt esztendei kínzás épp elég egy ilyen bűnért. Bocsáss meg, most közös madarunk van. Ebbe is beleegyeztem. Kérlek, bocsáss meg.

Öregasszony: Mondd meg, milyen a madarunk színe.

Öregember: Lehetetlen vagy!

Öregasszony: Szeretném, ha olyan színe volna, amilyen én szeretek. Ez, hiszem, szerencsét hozna nekünk.

Öregember: Te... te nem tudod, melyik színt szeretted?

Öregasszony: A mi madarunk szárnyának a színét szeretem. Mi ebben a csodálatos? Az embernek tud-

nia kell, milyen színű szárnyakkal repül a madara. Hát nem?
 Öregember (*kínlódva ejti ki a szavakat*): A szárnya... a szárnya kék...
 Öregasszony: Óh, kék! Kék, mint a tenger?
 Öregember: Igen.
 Öregasszony: Ezt szeretem! Kék szín! Köszönöm. Igazán mondom, elfelejtettem mindent. Igazán.

Jön a szomszéd füttyörész.

Szomszéd: Jó napot. Jó estét, szomszédok. Egész nap figyelem magukat. Mit csinálnak itt reggel óta a földön? Játszanak?
 Öregember: Igen. Ez nagyon komoly játék.
 Öregasszony: Vadászunk.
 Szomszéd: Vagy úgy.
 Öregasszony: A madarunkra vadászunk.
 Öregember: Az enyémmre. Jól van, a miénkre.
 Szomszéd: Maguknak van madaruk?
 Öregember és Öregasszony (*nagyon jelentősen és elégedetten*): Hm.
 Szomszéd: Ahá. Szóval, elmenekült?
 Öregember: Nem, még nem fogtuk meg.
 Öregasszony: Reggel óta várjuk. Nem, már régebbtől.
 Szomszéd: Ahá.
 Öregember: Van már kalitkánk is. Én magam csináltam. Minden évben vettem egy kis bambuszt, az a legjobb kalitkának, bár nagyon drága, s most ihol e, van kalitkánk.
 Szomszéd: Hogy hívják azt a maguk madarát?
 Öregember: Nem tudjuk.
 Szomszéd: Talán fülemüle?
 Öregember: Nem.
 Öregasszony: Nem az.
 Szomszéd: Cinege?
 Öregember: Nem.
 Öregasszony: Nem az.
 Szomszéd: Papagái, fácán, páva, kakukk, fajdyúk vagy stielic?
 Öregasszony (*az Öregemberhez*): Ezek közül való, apó?
 Öregember: Nem.
 Öregasszony (*a szomszédhoz*): Egyik sem, szomszéd.
 Szomszéd: Harkály?
 Öregember: Nem találta el. Ez a mi madarunk.
 Öregasszony: A mi madarunk. Én zöldfarkúnak is nevezem, mert zöld

farktolla van. A feje egészen fehér, a szárnya meg kék. Gondolja csak el: kék.
 Szomszéd: Ahá.
 Öregember: Éppen a családokhoz közeledett...
 Öregasszony: Amikor hirtelen lecsapott rá a vércse... Nem mondok nagyot, volt vagy ekkora. Szörnyű, no! Meg akarta ölni, de az nem hagyta magát. Eltűntek a felhők közt, de a szárnya csakugyan kék, mint a tenger.
 Szomszéd: Szóval, így? Tudják, a kosaramért jöttem. Maguknál van.
 Öregember: Milyen kosarat keres?
 Szomszéd: Az enyémet.
 Öregember: Hm, persze. (*Az Öregasszonyhoz*): Anyó, add vissza a szomszédnak a kosarat.
 Öregasszony (*főlkel*): Mindjárt. (*Magához veszi a kalitkát, aztán még is leteszi*.) A kalitka maradjon itt, hadd legyen kéznél. Nélkülem nehogy bele tedd. Megyek.
 Öregember: Jól van. Menj. (*A szomszédhoz*): Ne haragudjon, hogy magának kellett érte elfáradnia.
 Szomszéd: Azt hiszik, hogy sikerül tőrbecsálniok azt a... hogyis hívják...
 Öregember: Zöldfarkút. Bizonyosan. Sohsem volt még ilyen közel hozzám.
 Szomszéd: Gyerekség! Madárra vadászni! Gyerekség!
 Öregember: Nem úgy van az épp, kedves szomszéd. Ez nem közönséges madár.
 Szomszéd: Tisztára elgyerekeseedett. Ha meg is fogja, mit kezd vele?
 Öregember (*mintha villám sújtotta volna*): Mit kezdek vele? Hogyan?... Nem értem... Hogy mit kezdek vele? Hát...
 Szomszéd: No, látja, nem tudja!
 Öregember: Hát... hiszen... Szükségem van rá...
 Szomszéd: Hogy kalitkába tegye?
 Öregember: Az éjszaka azt álmodtam, hogy meghaltam. Most már megérti?
 Szomszéd: Mit kell megértenem?
 Öregember: Ezt... Azt akarom, hogy közelebről lássam, hogy tapinthat-sam...
 Szomszéd: Ahá. Aztán mit ér el az-zal?
 Öregember: Maga mindig illetlen kérdéseket tesz fel, noha jó ember.
 Szomszéd: Hát nem jobb a madárnak, ha fönt marad a levegőben?

Öregember: Neki igen, de már nekünk nem. Félek az éjszakai álmomtól. Magamnál akarom tartani, a kezemben, tudni akarom, mi volt az, amit olyan esztelenül szerettem, mi az, amit olyan sokáig kergettem...

Szomszéd: Hagyja, hadd repüljön szabadon.

Öregember: Nem tudom elgondolni, hogy ő továbbra is él és repül, amikor már én a földben leszek.

Szomszéd: De még mennyire, hogy úgy lesz. Akkor repül ma'od csak igazán szabadon. Nem lesz senki, aki leselkedik rá. Mondja, legalább valami szép madár?

Öregember: A legszebb valamennyi közt. Itt jön Anyó.

Öregasszony (most érkezik vissza): Maga keresi a kosarát. Ez azt jelenti, hogy kölcsönadta nekünk?

Öregember: Ja, maga kölcsön adta nekünk a kosarát?

Szomszéd: Hát persze! A legjobb kosaramat adtam maguknak.

Öregasszony: Nincs sehol. Éppen nekünk adta kölcsön?

Szomszéd: Idehallgassanak, vén csontok! Kölcsön adtam maguknak a legjobb kosaramat. A legjobbat, értik? Az olyan kosár volt, hogy abba tehettem, amit csak akartam.

Öregember: Anyó, ez komoly dolog. Kerested mindenhol?

Öregasszony: Mindent átkutatfam.

Öregember: Vissza kell adnunk a szomszédnak a kosarat.

Szomszéd: Mint a halál.

Öregember: Hát persze. (Az Öregasszonyhoz): Keresd még egyszer.

Öregasszony (indul): Jó. (Megáll.) De én egyáltalán nem emlékszem, hogy kölcsönadta nekünk...

Öregember: Én sem.

Szomszéd: De ha egyszer mondom. A legjobb kosaramat adtam.

Öregember: Mikor?

Öregasszony: Ugy van, mikor?

Szomszéd: Tizenkét évvel ezelőtt.

Öregember, Öregasszony: Ahááá!

Szomszéd: Tizenkét évvel ezelőtt. Nagy, fonott kosár, ilyen szép hajlított füllel, majdnem vadonatúj. Mit vacakolnak! Vadonatúj, erős kosár, az oldalára virág van festve.

Öregember (kétségbeesetten): Anyó, én egyáltalán nem emlékszem rá.

Öregasszony: Én sem. Megyek, megnézem megint. (El.)

Szomszéd: Hogyha tönkretették, jól vigyázzanak!

Öregember: Hogyha nálunk van, akkor ne féljen semmit. Végső esetben veszünk helyette újat.

Szomszéd: Szóval, úgy! Azt már nem! Olyan kosár nincs már, nem készítenek. Én az én kosaramat akarom!

Zene éled

Öregember: Értem. Ni, ott a madár! Él! Oh! Ott van! Nézze! Egyesegyedül, a vércse nélkül! Oh! Oh! Lapuljon le! Kérem, lapuljon le a földre!

Szomszéd: Semmit se látok.

Öregember: Hogy-hogy? Hisz szépen látni. Ott van ni, a felhők alatt.

Szomszéd: Csak úgy tűnik magának.

Öregember: Nézzen oda jobban. Ott van, megint erre jön. Milyen szép!

Szomszéd: Semmit se látok. Csak kis karikák meg csillagok táncolnak a szemem előtt... Ez a vérszegénységtől van...

Öregember: Hogy-hogy nem látja? Nézze, ott van a ház magasságában.

Szomszéd: Ahá, ahááá, most látom. Szóval, ez az?

Öregember: Ez. Énekel! Gyönyörűen énekel! Hallja?

Szomszéd (harsogó nevetésbe tör ki): Az? No, neee!...

Öregember: Miért nevet?

Szomszéd (nem tudja visszafojtani nevetését): Jaj, de jó... Még hogy az...

Öregasszony (visszatért): Alig találtam meg a kosarat. A padlásom volt, a limlomok közt. Csupa por lettem.

Szomszéd: Ez nem az én kosaram. Ez csak volt az én kosaram.

Öregember: Most is a magáé.

Szomszéd: Új kosarat adtam maguknak. Ez teljesen tönkrement. A legjobb kosaramat adtam. A házam díszbe volt. Azt akarom, hogy úgy adják vissza, amint kölcsönadtam. Vissza kell adniok. Tarthatam benne mindent. A legszebb holmijaimat.

Öregasszony: Visszaadom magának a kosarat, de esküszöm rá, hogy nem emlékszem, mikor adta ide.

Öregember: Lehet, hogy nem is adta nekünk.

Szomszéd: Ez az! Ez a legborzasztóbb: elfelejtették, hogy a legjobb kosaramat adtam maguknak. Ez több mint rettenetes!

Öregember: Mit tegyünk?

Szomszéd: S én még azt gondoltam: íme, végre valaki, íme az a két ember, akikben teljesen megbízhatok. Ilyennek látszóttak. Azt gondoltam: ha már ilyen szépen kérnek, ha már annyira rászorultak, kölcsönadom nekik a legjobb kosaramat, náluk épp olyan jó helyen lesz, mint nálam, talán még jobb helyen, hadd legyen náluk, ha szükségem lesz rá, majd szólok és visszakapom úgy, amint odaadtam, talár még szebb lesz, mert festenek maguk is valami szépet az oldalára... De maguk csak a *szomszédaim* voltak!

Öregember: Anyó, hogyan segítünk neki?

Öregasszony: De mit akar?! Mióta szomszédok vagyunk már, s még csak észre sem vette, hogy madarunk van!

Öregember: Igen. Öt percig sem tudta fejében tartani a nevét. De azért mégis...

Öregasszony: Ó is csak szomszéd.

Öregember: Mégis... mégis... Tennünk kell valamit érte.

Öregasszony: Egy kosár miatt... Nem, nem értem...

Öregember: Volt olyan ismerősöm, aki nem tudta elképzelni, hogy némely emberek megvannak, méghozzá gondtalanul élnek, anélkül, hogy kabáthajtókájukon nyílás volna. Iszonyú kétségbeesés fogná el, ha azt látná: egyesek nemcsak hogy nem tudnak a kabáthajtóka nyílásáról, hanem arról sincs fogalmuk, mi az a kabát.

Öregasszony: Nézd, összetöri a kosarat. Hé, mit csinál?

Szomszéd: Tönkretettek! Nekem már végem. Szomszédok!

Öregasszony: Mit beszél ez? Mi van vele?

Öregember: Megöltük, hát nem látod? Viszontlátásra. Úgy sajnáljuk...

Öregember: ...higgye el...

Öregasszony: ...higgye el...

Öregasszony: ...higgye el...

Öregember: Ha valamivel megsegülhetünk... Elment. El sem köszönt tőlünk!

Öregasszony: Lám, a családokról egészen megfeledkeztünk. Nézd, milyen sok madár összesereglett.

Öregember: De a miénk nincs közöttük.

Öregasszony: Ezek hát idegen madarak?

Öregember: Mindent fölzábnak! Hess!

Öregasszony: Hess! Elmentek. Mondd, igazi csalétket tettünk oda?

Öregember: Azt. Igazi kell, hogy legyen. Szörnyű volna, ha tévedtünk.

Öregasszony: S mivel etetjük majd?

Öregember: Mindazzal, amit enni kíván. A fegfinomabb madáreleséget vesszük majd, aztán hadd válogasson.

Öregasszony: De hisz erre rámegegy minden megtakarított pénzünk.

Öregember: Azért is takarékoskodtunk. A madár miatt.

Öregasszony: Igazi ember vagy. Mégiscsak szeretlek.

Öregember: Szeret.

Öregasszony: Aggódol?

Öregember: Ha nem fogjuk meg, mi lesz velem... velünk?

Öregasszony: csak jönne. Az ablakhoz tesszük majd a kalitkát. Hadd legyen neki napfénye.

Öregember: Lesz neki mindene.

Öregasszony: Nekünk meg ott lesz ő. Milyen szép is mindez!

Öregember: A szomszéd nevetett, amikor megmutattam neki.

Öregasszony: Nevetett?

Öregember: Majd megpukkadt, úgy nevetett.

Öregasszony: Tud is ő valamit a madarokról! Kosaras!

Öregember: Valóban. Bizonyára ez volt az oka. Halld? Énekel!

Zene éled.

Öregasszony: Nem hallom.

Öregember: Ott főtt.

Öregasszony: Semmit sem hallok.

Öregember: Ó sem hallotta. Senki sem halja ezt, csak én.

Öregasszony: Nem merem nézni. Fogd az újságot, takarózz be te is.

Öregember: Kereng! Ereszkedik... Most a miénk!

Szomszéd (baljóslatúan): Az ott a maguk madara?

Öregember (átszellemülten): Az. Miért jött vissza?

Szomszéd: Az, amelyik most köröz?

Öregember: Az, amelyik most köröz. Minek ez a puska?

Szomszéd: Vadászni indultam.

Öregember: Későre jár már. Sötétedik.

Szomszéd: Szóval, a maguk madara az, amelyik most le akar szállni a teknőre.

Öregember: Az, az, az! Micsoda éneklésbe fogott! Anyó, Anyó, a miénk lesz! Nézd, nézd csak nyugodtan, vedd le azt az újságot az arcodról. Most száll le.

Öregasszony: Félek.
Öregember: Nézd!
Öregasszony: Látom! Látom! Gyönyörű madár

Puskadörrenés, majd mindjárt Requiem

Öregember: Mi az? Ki lőtt?
Öregasszony: Ki ölte meg a madarunkat?

Szomszéd: A kosár.
Öregember: Lehet, hogy még él.
Szomszéd: Hiába. Halott. Egy halott varjú, hát nem látják? Undorító varjú. Dögkeselyű. Köszönjék meg nekem. *(Nevet.)*

Öregasszony: Valóban, varjú... S te azt mesélted, hogy gyönyörűen énekel!

Öregember: Nekem az gyönyörű volt!

Öregasszony: Milyen sovány! Teremtőm, milyen sovány. Csak csont meg a bőr! Nézd csak, hisz a szárnya sem kék.

Öregember: Nem. Add ide. Varjú... Pedig milyen szépnek látszott, amikor fönt volt magasan!

Öregasszony: A legszebb volt a...

Öregember: Most halott varjú, halott dögkeselyű. Ni, a szíve még dobog! Tapintsd csak meg.

Öregasszony: Dobog.

Öregember: Érzed jól a szíve dobogását?

Öregasszony: Egészen gyöngén ver.

Öregember: Úgy, mint az enyém is.
Öregasszony: Hadd lám csak! Valóban. A tiéd is olyan, gyöngén ver, mint az övé.

A zene lassan elúszik, majd:

Elbeszélő: A sötétség mind mélyebbé vált. Az öregember gyöngéden a kalitkába fektette a varjút, az öregasszony pedig hangtalanul rácsukta az ajtócskát. Sokáig ücsörögtek így, nézték a haldokló madarat a kalitkában, aztán előbújt a telihold, rájuk hintette fényét, s ők hallgatagon felálltak és elindultak, elhaladtak a szomszéd mellett, anélkül, hogy rá is néztek volna. Az eltűnődve hallgatott, majd hogy az öregek belevesztek a sötétbe, feleszmélt, megpillantotta elszagattott kosarának egy darabkáját, fölvette és zsebébe tette. Ment néhány lépést, de meggondolta magát, kivette zsebéből a kosárdarabkát és haragos mozdulattal behajította az éjszakába. Szorosabban markolta meg puskáját és eltűnt a sötétben. S fönt egykedvűen örködött tovább a nagy, kerek telihold.

Zene.

Fehér Ferenc fordítása

Marino Marini: Ló és lovas (festett fa, 1953/54)